Χθές, στήν Ἀνωτάτη Ἐμπορική

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΣ

Τά μέτρα γιά τήν Παιδεία

«Οἱ νοσταλγοί τοῦ παρελθόντος ἤ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι παρά τήν ἡλικίαν των δέν ἐντρέπονται νά γίνων-ται ὄργανα τοῦ παλαιοκομματισμοῦ, ὀφείλουν νά γνωρίζουν ὅτι ὑπάρχουν ὅλες οἱ ἐλευθερίες διά νά προχωρήσῃ ἡ Ἑλλάς πρός τά ἐμπρός, ἀλλά δέν ὑπάρχει οὔτε μία γιά νά γυρίσῃ ὀπίσω», ἐδήλωσε χθές ὁ ὑφυπουργός παρά τῷ Προεδρείῳ κ. Β. Σταματόπουλος, ὁμιλῶν πρός τούς στου δαστάς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καί Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν. Ὁ κ. Σταματόπουλος, ἀφοῦ ἀνεφέρθη εἰς τόν ρόλον «τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς κατά τήν διάρκειαν τοῦ ἀγώνος τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐναντίον τῶν φασιστῶν κατακτητῶν», εἶπε μεταξύ τῶν ἄλλων καί τά ἀκόλουθα:

«Μία ἄλλη ἐπανάστασις, εἰς τόν αἰῶνα μας εἶχε γίνει ἐπίσης χάριν τῆς ἀλλαγῆς καί χάριν τῶν νέων. Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1909, ἡ ὁποία καί ἐκεῖνη ἐδόξασε τήν Ἑλλάδα. Δέν εἶναι κενόν σχῆμα ἐάν διακηρύξω ὅτι πράγματι ἡ Ἐπανάστασις ἔγινε γιά τούς νέους ἄνδρες, γιά τήν ἑλληνική νεολαία καί ὅτι φορεῖς τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τῆς ἐθνικῆς ἐπαναστατικῆς ἀλλαγῆς, ὀφείλετε, δικαιοῦσθε νά εἶσθε σεῖς οἱ φοιτηταί, οἱ σπουδασταί καί οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος.

»Ἐμίλησεν ὁ πρόεδρός σας περί τῆς ἀνάγκης κατοχυρώσεως τοῦ πτυχίου σας. Αὐτό φαντάζομαι ὅτι εἶναι ἕνα θέμα ἤ ἕνα πρόβλημα, ὅπως καί ὁ ἴδιος παρεδέχθη, τό ὁποῖον πρέπει νά μελετηθῆ, νά συζητηθῆ καί νά προβληθῆ. Ἀλλά θά πῶ κάτι τό ὁποῖον ἴσως εἶναι σημαντικώτερον. Ὑπάρχει καί θά ὑπάρξῃ ἡ οὐσιαστική κατοχύρωσις τοῦ πτυχίου σας. Καί ἰδού τί ἐννοῶ. Αὐτοί, καί εἶμαι βέβαιος περί αὐτοῦ τό ὁποῖον λέγω, οἱ ὁποῖοι εἰσῆλθον ἐφέτος εἰς τήν Ἀνωτάτην Ἐμπορικήν Σχολήν, θά ὑπογράφουν συμβόλαια δι' ἐργασίας πρίν τελειώσουν τήν Σχολήν. Διά νά ἀνταποκριθοῦμε εἰς τάς ἀνάγκας τῆς πολυπλεύρου ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας τῆς οἰκονομικῆς, τῆς κοινωνικῆς, τῆς πνευματικῆς, τῆς πολιτιστικῆς, γιά νά γίνῃ ἡ Ἑλλάς ἰσότιμον καί ὑπερήφανον μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος χρειάζονται ἑκατοντάδες χιλιάδες πτυχιοῦχοι ἀνωτάτων σχολῶν καί ἑκατοντάδες χιλιάδες πτυχιοῦχοι ἀνωτέρων σχολῶν.

»Ἔχετε τό προνόμιον καί εἶσθε ἡ μόνη προνομιοῦχος ὁμάς πολιτῶν εἰς αὐτήν τήν χώρον καί ἔχετε τό προνόμιον ἐν συγκρίσει καί πρός ἄλλας χώρας περισσότερον οἰκονομικώς προηγμένας, νά σπουδάζετε ἐντελῶς δωρεάν. Ἤδη μέ τά τελευταῖα μέτρα τά ὁποῖα ἀνήγγειλεν ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Μακαρέζος, εἰς τήν Ἑλλάδα ἔχομεν οὐσιαστικήν δωρεάν παιδείαν.

»Ὑπάρχει πάντοτε καί περισσότερον σήμερα, ἀπό κάθε ἄλλην φοράν, ἀνάγκη εἰλικρινείας. Εἴσθε καί ὀφείλετε νά εἶσθε, οἱ φορεῖς τῆς προόδου καί τῆς ἀλλαγῆς. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀντιτίθενται εἰς τήν ἀπρόσκοπτον πρόοδον καί εἰς τήν πραγματοποίησιν τῆς ἀλλαγῆς, ἀποτελοῦν, κατά ἱστορικήν ἀνάγκην, μειοψηφίαν, εἰς πᾶσαν χώραν καί εἰς τήν Ἑλλάδα. Ὑπάρχουν μικρόψυχοι, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι εἶναι δυνατόν νά παραβιάσουν ἕνα θεμελιῶδη νόμον τῆς Ἱστορίας. Ἡ Ἱστορία, κύριοι, δέν στρέφεται ποτέ πρός τά ὀπίσω. Δέν ὑπάρχει κεμπίν περίπτωσις παλινδρομήσεως πολιορθώσεως ἑνός παρελθόντος τό ὁποῖον ἐξέτασε ὁφ' ἑαυτοῦ λόγω ἱστορικῶν, πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καί κοινωνικῶν θανασίμων ἀδυναμιῶν.

»Δέν ὑπάρχει περίπτωσις παλινδρομήσεως. Οἱ νοσταλγοί τοῦ παρελθόντος ἤ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι παρά τήν ἡλικίαν των δέν ἐντρέπονται νά γίνωνται ὄργανα τοῦ παλαιοκομματισμοῦ ὀφείλουν νά γνωρίζουν ὅτι ὑπάρχουν ὅλες οἱ ἐλευθερίες διά νά προχωρήσῃ ἡ Ἑλλάς πρός τά ἐμπρός, ἀλλά δέν ὑπάρχει οὔτε μία γιά νά γυρίσῃ ὀπίσω. Ὄφειλαν, μέ εἰλικρίνειαν, νά ἐξομολογηθοῦν πρός τόν ἑλληνικόν λαόν καί πρός τήν νεολαίαν ὅτι δέν τούς κατήργησεν ἡ Ἐπανάστασις. Δέν καταργοῦν οἱ ἐπαναστάσεις καταστάσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀφ' ἑαυτῶν καταργημέναι. Δέν ὑπάρχει οὔτε ἕνα προηγούμενον εἰς τήν ἱστορίαν. Ὅποιο καθεστώς ἔπεσε, ἔπεσε διότι δέν ἠδύνατο νά σταθῆ. Καί ἄν δέν παρενέβαινεν, ὅπως τό 1909 διά δευτέραν φοράν ὁ στρατός τῆς Ἑλλάδος, θά ἦτο σήμερον ἡ χώρα μας κομμουνιστική δικτατορία. Καί ἡ πρόοδος, αἱ προοδευτικαί ἀντιλήψεις, ὁ φιλελευθερισμός, κάθε τί τό σύγχρονον ἀρχίζει, ἐπιβάλλεται νά ἀρχίζῃ ἀπό τήν ἐνσυνείδητον ἀντίθεσιν ἐναντίον τοῦ κομμουνιστικοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ, ἀλλά καί παντός ὁλοκληρωτισμοῦ. Αὐτή εἶναι ἡ ἑλληνική παράδοσις. Ἡ παράδοσις τοῦ πολιτισμοῦ μας, τόν ὁποῖον ὀφείλομεν νά συνεχίσωμεν καί νά καλλιεργήσωμεν. Ἔχετε, ἑπομένως καί τήν μεγάλην ἰδεολογικήν εὐθύνην τῆς πρωτοπορίας διά νά προχωρήσῃ ἡ Ἑλλάς, διά νά μήν παρεκκλήσῃ ἡ χώρα εἰς αὐτήν τήν προοδευτικήν πορείαν της πρός τά ἐμπρός. Ὀφείλον λοιπόν οἱ ὑπεύθυνοι τῆς κατοπτώσεως νά ἐξηγήσουν ὅτι εἶχαν παύσει νά ὑπάρχουν. Δέν τό ἔπραξαν οὔτε μίαν φοράν. Δέν εἶχαν τό θάρρος νά προβοῦν εἰς μίαν κριτικήν γιά νά δοῦν ὅτι ὅπως καί τότε ἦσαν ἱστορικῶς ἀνύπαρκτοι, ἔτσι καί τώρα εἶναι κατά ἔξ ἔτη περισσότερον ἱστορικῶς ἀνύπαρκτοι».

Προηγουμένως, ὡμίλησε ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῆς ΑΣΟΕ, ὁ ὁποῖος εἶπε μεταξύ τῶν ἄλλων:

«Μᾶς ἀνοίξατε τίς πόρτες τῶν θεάτρων, μᾶς αὐξήσατε τό φοιτητικό συσσίτιο, τέλος μᾶς δώσατε τό εὐεργετικό μέτρο τῆς τρίτης ἐξεταστικῆς περιόδου. Καί παλι σάς εὐχαριστοῦμε πολύ. Τώρα πλέον δέν ἔχουμε τίποτα, μά τίποτα νά ζητήσουμε».

Γιά τήν πολύνεκρη ναυτική τραγωδία τοῦ Σαρωνικοῦ

ΠΡΟΦΥΛΑΚΙΖΟΝΤΑΙ ΤΡΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ TANKER

Διερευνῶνται οἱ τυχόν εὐθῦνες τοῦ ὀχηματαγωγοῦ

● Συνέχεια ἀπό τῆ σελίδα 1

ματος, ἔχοντας βάρδια 12—4, ἐνῶ ὁ ναύτης ἐκτελοῦσε χρέη ὀπτήρος. Καί οἱ τρεῖς ἐπρόκειτο νά προσαχθοῦν στήν Εἰσαγγελία συνοδεία τοῦ δικηγόρου τους κ. Παν. Βρεττοῦ.

Στό μεταξύ, ἀφέθηκαν ἐλεύθεροι οἱ τελοῦντες μέχρι χθές ὑπό διακριτική κράτηση Β. Μπερτζοβίτης, ὕπαρχος, Ἐμμ. Γρυλάκης, ὑποπλοίαρχος, καί Ι. Πασσᾶς, ἀνθυποπλοίαρχος.

Χθές παρεχόταν ἡ πληροφορία ἀπό ἐπίσημη πηγή, ὅτι ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ἀνάκριση πού διενεργεῖται ἤδη καί ἀπό τό πολεμικό ναυτικό, ἡ τακτική πλέον ἀνάκριση πού θά γίνῃ ἀπό τόν ἀνακριτή θά μελετήσῃ τά στοιχεῖα τῆς καταστροφείσης δικογραφίας, στήν ὁποία περιλαμβάνονται καί οἱ καταθέσεις τῶν διασωθέντων ἀνδρῶν τοῦ πολεμικοῦ πλοίου, καί, ἐφ' ὅσον προκύψουν εὐθῦνες καί πρός τήν κατεύθυνση αὐτή, θά ἀσκήσῃ τήν δέουσα δίωξη. Πρέπει νά σημειωθῆ, ὅτι κατά πληροφορίες, ὁ κυβερνήτης τοῦ πολεμικοῦ μόλις εἶχε προαχθῆ σέ ὑποπλοίαρχο, ὁ δέ ἀπολεσθείς ὕπαρχος Φράγκου λέγεται — δέν ἐπιβεβαιοῦται ἀπό ἐπίσημη πηγή — ὅτι εἶχε βάρδια στήν γέφυρα τήν ὥρα τοῦ δυστυχήματος.

Το «Γουόρλντ Χήροου» ἀπέπλευσε χθές τό ἀπόγευμα ἀφοῦ ἡ πλοιοκτήτρια ἑταιρία κατέθεσε ἐγγυητική ἐπιστολή γιά ποσό 190 ἑκατομμυρίων δρχ. κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἀναπαράσταση

Στό μεταξύ, παρ' ὀλίγο νά σημειωθῆ προχθές ἀτύχημα μέ θῦμα αὐτή τή φορά τό ἀδελφό σκάφος τοῦ ὀχηματαγωγοῦ «Μέρλιν». Ἦ τουλάχιστον φαίνεται νά φοβήθηκαν οἱ προανακριτικοί παράγοντες ὅτι πιθανῶς θά συνέβαινε κάτι τέτοιο, λόγω τῶν ἰσχυρῶν φυσολογικῶν ἐντυπώσεων ἀπό τήν καταδύθιση τοῦ πολεμικοῦ, ἤ καί τῆς ὑπερεντάσεως ἀπό τήν ὁποία κατέχονταν. Ἔτσι ἴσως ἐξηγεῖται τό γεγονός, ὅτι — ὅπως μέ διαβεβαίωσε μόλις χθές ἕνας ἀξιωματικός τοῦ «Γουάρλντ Χήροου» — τό ἀδελφό πολεμικό σκάφος τοῦ δυθισθέντος φάνηκε νά κάνῃ ἐπικίνδυνο ἐλιγμό μπροστά ἀπό τήν πλώρη τοῦ ἀγκυροβολημένου δεξαμενοπλοίου, στά πλαίσια τῆς «ἀναπαραστάσεως» τοῦ δυστυχήματος. Ἡ «ἀναπαράσταση» ἔγινε παρουσία τῶν ἁρμοδίων προανακριτικῶν ὑπαλλήλων καί τῶν μελῶν τῆς εἰδικῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ καί εἶχε σάν σκοπό νά ἐξακριβωθῆ σέ ποιά ἀκριβῶς ἀπόσταση ἀπό τήν γέφυρα τοῦ δεξαμενοπλοίου ἦταν θεατό τό ἄτυχο «Μέρλιν». Ἔτσι λοιπόν τό ἀδελφό σκάφος του κινήθηκε μπροστά ἀπό τήν πλώρη τοῦ δεξαμενοπλοίου καί — ὅπως μέ διαβεβαίωσε ὁ συνομιλητής μου — ὁ κυβερνήτης του ἔκανε ἡ φάνηκε νά κάνῃ ἕναν ἀπότομο ἐλιγμό, σέ σημεῖο ὥστε ἕνας ἀπό τούς ὀξιωματικούς τοῦ πολεμικοῦ τοῦ φώναξε: «Φτάνει πιά. Ὄχι πιά ἄλλο ἀτύχημα. Μάς φτάνει τό πρῶτο». Φυσικά, ὅλα αὐτά μπορεῖ νά ἦταν σχήματα λόγου. Γιά τά συμπεράσματα, τά ὁποία προέκυψαν ἀπό τήν «ἀναπαράσταση» αὐτή, δέν ἔγινε τίποτα γνωστό ἀπό ἐπίσημη πηγή.

Σύντονη ἀνάκριση

Ἡ χθεσινή ἡμέρα ἦταν πυρετώδης γιά τούς ἀνθρώπους πού κινήθηκαν γύρω ἀπό τήν ὑπόθεση τοῦ τραγικοῦ ναυαγίου. Συνεχεῖς συνεννοήσεις καί ἐπαφές μεταξύ τῶν προανακριτικῶν παραγόντων καί λήψεις νέων καταθέσεων καί ἄλλων ἀνδρῶν τοῦ «Γουόρλτ Χήροου», ἰδιαιτέρως δέ ἀνδρῶν τοῦ μηχανοστασίου. Στό μεταξύ, ἀντικαταστάθηκαν ἕξη ἄνδρες, συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ πλοιάρχου, τοῦ δεξαμενοπλοίου. Ὅλοι τους ἀντικαταστάθηκαν ἀπό ἄλλους ναυτικούς, προκειμένου νά μπορέση τό πλοῖο νά ἀποπλεύσῃ γιά τόν προορισμό του, ὅπως καί ἔγινε. Ἀπ' αὐτούς, ὁ πλοίαρχος ὁδηγήθηκε γιά τελευταία φορά στό καραβί του καί παρέδωσε τά διάφορα ἔγγραφα, κατά τά εἰωθότα, στόν νέο ἀντικαταστάτη του. Ὁ γίγαντας τῆς ἑταιρίας Νιάρχου ἔχει ἐπανδρωθῆ πλήρως. Τίποτα στήν φυσιογνωμία του δέν θύμιζε τίς τραγικές ὧρες πού ἔζησε. Ἡ πλώρη του καί στίς δύο πλευρές, καί στίς δύο μάσκες δηλαδή, ἔχει ἁπλῶς γρατζουνιές. Ἔνδειξη ὅτι τό σκάφος χώθηκε μέσα στό ἄλλο γιά νά τό σχίσῃ τελικά, ὅπως προσφυῶς ἀναφέρθηκε προχθές ἀπό τόν ὑπαρχηγό Ναυτικοῦ.

Πῶς ἔγινε ὅμως ἀκριβῶς ἡ τραγωδία; Τό ἐρώτημα θά ἐξακολουθήσῃ νά διατυπώνεται γιά πολλές ἀκόμα ἡμέρες. Νά μιά ἀναπαράσταση, πού σχηματίσταν χθές στούς ἁρμόδιους κύκλους.

«Καλό ταξίδι»

«Γειά χαρά, καλό ταξίδι», φώναξε ὁ πλοηγός κ. Καταγᾶς καί χαιρετῶντας τόν πλοίαρχο τοῦ «Γουόρλντ Χήροου», μπῆκε στήν «πιλοτίνα» πού θά τόν ἔφερνε σέ λίγο στήν βάση του, στήν Πλοηγική Ὑπηρεσία, πού βρίσκεται στόν προλιμένα Πειραιῶς. Ἡ ὥρα ἦταν τρεῖς παρά τέταρτο ἀκριβῶς. Στίς 3.18' ὁ συνάδελφός του πλοηγός κ. Βιτέλης ἔπαιρνε μέ τό ραδιοτηλέφωνο ἀπό τόν πλοίαρχο τοῦ δεξαμενοπλοίου τό θλιβερό μήνυμα: «Χτύπησα ἕνα πολεμικό τοῦ στόλου μας, τρέξτε, εἰδοποιήστε, κινητοποιῆστε τό σύμπαν». Καί πράγματι, ἔτσι ἔγινε. Ἡ Πλοηγική Ὑπηρεσία κινητοποίησε τό σύμπαν. Ἀλλά ἦταν ἀργά.

Ἄς δοῦμε ὅμως τί μεσολάβησε στήν μισή αὐτή ὥρα μέσα στό δεξαμενόπλοιο. Αὐτά πού παραθέτω πιό κάτω προκύπτουν ἀπό μιά ἐξονυχιστική εἰδική ἔρευνα πού ἔκανα μεταξύ ὅσων ναυτικῶν τοῦ σκάφους μπόρεσα νά δῶ χθές καί τά διασταύρωσα μέ ἄλλους ναυτικούς, πού ἔχουν ἀνάλογη ἐμπειρία, καθώς καί διάφορες πηγές. Τά στοιχεῖα πού συνθέτουν χρονογραφικά τήν τραγωδία ἔχουν ὡς ἑξῆς:

ΩΡΑ 2.45 Μ.Μ. Ἀφοῦ τό «Γουόρλντ Χήροου» βγῆκε ἀπό τό στενό τῆς Σαλαμίνας, μέ πολύ ἠλάττωμένη ταχύτητα, λόγω εἰδικῶν συνθηκῶν πλεύσεως σέ κλειστά ὕδατα καί μέ τήν βοήθεια τοῦ πλοηγοῦ, μετά τήν ἀναχώρηση τοῦ τελευταίου, ξεκινᾶ γιά τόν προορισμό του. Ὁ τηλέγραφος τῆς γέφυρας δίνει τίς ἐντολές στό μηχανοστάσιο καί ὁ τηλέγραφος τοῦ τελευταίου μετά τήν ἐκτέλεση τῶν ἐντολῶν, δίνει τό «δικέϋς στήν γέφυρα: Ἀπό τό «Στάντ Μπόϋ» (ἕτοιμος), στό «ντέντ σλόου ἀχέντ» (πρόσω πολύ ἀργά) καί ὕστερα στό «σλόου ἀχέντ» (πρόσω ἀργά), «χάφ ἀχέντ» (πρόσω ἡμιταχῶς) καί τελικά στό «φούλ ἀχέντ» (πρόσω ὁλοταχῶς). Ὅλα αὐτά τά παραγγέλματα ἐκτελοῦνται προοδευτικά μέσα στά πρῶτα πέντε λεπτά.

Οἱ δείκτες τοῦ ρολογιοῦ στήν γέφυρα δείχνουν 2.50 μ.μ. Τό «Γουόρλντ Χήροου» πλέει «πάση δυνάμει». Στήν πράξη ὅμως ὄχι. Οἱ ἀντλίες τοῦ πλοίου δουλεύουν ἐντατικά καί ἀναρροφοῦν θαλασσινό νερό γιά νά τό ρίξουν στίς δεξαμενές τοῦ γίγαντα. Τό δεξαμενόπλοιο πρέπει νά «πατηθῆ» λίγο, πρέπει νά «σαβουρωθῆ» καλά. Θέμα εὐσταθείας. Ἀλλά ἡ κίνηση τῶν ἀντλιῶν προϋποθέτει τήν κατανάλωση μεγάλης ποσότητος ἀτμοῦ καί ἔτσι ὁ ἑναπομένων ἀτμός δέν μπορεῖ νά προσδώσῃ στίς κύριες μηχανές τοῦ σκάφους, πού εἶναι στρόβιλοι, τό μάξιμουμ τῶν στροφῶν τους. Ἔτσι, ὅταν στίς 2.50 μ.μ. ἔχουν δοθῆ ὅλες οἱ ἐντολές ἀπό τήν γέφυρα στό μηχανοστάσιο, οἱ στροφές τῆς ἕλικας εἶναι 65 τό λεπτό καί ὄχι 85 ὅπως εἶναι ὑπό φυσιολογικές συνθῆκες.

«Πρόσω ὁλοταχῶς»

ΩΡΑ 3.00 Μ.Μ. Ἡ τελευταία ἐντολή μέ τόν τηλέγραφο δίνεται: «Φοῦλ ἀγουέη». Μέ τήν ἐντολή, πού σημαίνει περιφραστικά «ὁλοταχῶς πρός τόν προορισμό μας», σταματοῦν καί οἱ χειρισμοί. Δέν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο νά γίνῃ. Οἱ μηχανές δουλεύουν στό φοῦλ. Ἀλλά δέν ἀναπτύσσουν τήν ὑπηρεσιακή τους ταχύτητα, δηλαδή 15,5 μίλια τήν ὥρα. Ὅπως καί στό αὐτοκίνητο, ἔτσι κι' ἐδῶ, ἡ ἐπιτάχυνση εἶναι προοδευτική. Στήν συγκεκριμένη περίπτωση, πολύ βραδεῖα, γιά νά φτάσῃ τελικά, ὅπως ὑπολογίζεται, στά 12 - 13 μίλια, ἐπειδή χρησιμοποιοῦν τόν ἀτμό καί οἱ ἀντλίες ἐρματισμοῦ (φαβουρώματος).

Ἀλλά ἄς ρίξουμε μιά ματιά στό σκηνικό τοῦ Σαρωνικοῦ λίγο πρίν ἀπό τίς τρεῖς ἡ ὥρα: Δύο φαράδες, αὐτοί πού περισυνέλεξαν ναυαγούς τοῦ «Μέρλιν», ὑποστηρίζουν — ὅπως λέγεται — ὅτι ἐνῶ ψάρευαν ἀνοικτά ἀπό τό Παλαιό Φάληρο ἀντιλήφθηκαν πρῶτα τό δεξαμενόπλοιο νά τους προσπερνᾶ. Σέ λίγα λεπτά ἀκολουθεῖ τό «Μέρλιν» — ὅπως λέγεται ὅτι ἰσχυρίζονται — τό ὁποῖο τούς προσπέρασε μέ ὑπερβολική ταχύτητα. Ἀπό κεῖ κι' ὕστερα, ὑποστηρίζουν οἱ ψαράδες, κατά τίς ἴδιες πάντοτε πληροφορίες, ἐξακολουθοῦσαν νά βλέπουν, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, τόν γίγαντα, ἀλλά ἐχασαν ἀπό τά μάτια τους τό πολεμικό. Κάπου ἐκεῖ κοντά, ἀκολουθοῦντας τά δύο πλοῖα καί κατευθυνόμενο περίπου στήν ἴδια πορεία, βρίσκεται καί τό ὁλλανδικό φορτηγό «Σοΰϊντρεχτ».

Στήν περίπτωση πού οἱ δύο ψαράδες κατέθεσαν πράγματι τά παραπάνω, πρέπει νά δεχθοῦμε, ὅτι τό «Μέρλιν», μικρό καί εὐέλικτο ὅπως ἦταν, εἶχε ἤδη ἀναπτύξει τό μάξιμουμ τῆς ταχύτητός του, δηλαδή τά 11 μίλια, ἀμέσως μόλις ἀπομακρύνθηκε ἀπό τήν Ψυττάλεια, μέ ἀποτέλεσμα νά προσπεράσῃ τόν γίγαντα, τοῦ ὁποίου ἡ ταχύτητα αὐξανόταν προοδευτικά. Τελικά τό δεξαμενόπλοιο ἐπρόλαβε, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, τό πολεμικό καί τό χτύπησε ἀπό πίσω ὑπό συνθῆκες γιά τίς ὁποῖες δέν ἔχει γίνει ἀκόμα καμμιά ἐπίσημη ἀνακοίνωση.

Τό μοιραῖο χτύπημα

ΩΡΑ 3.15 Μ.Μ. Τό «Μέρλιν» χτυπιέται καί παρασύρεται ἀρκετά μέτρα. Ξαναχτυπιέται, στά πλευρά αὐτή τήν φορά, γιά νά κοπῆ στά δύο καί νά βυθισθῆ μέσα σέ πέντε λεπτά. Τό δεξαμενόπλοιο χειρίζει «ἄπισθεν ὁλοταχῶς». Ἀλλά εἶναι ἀργά. Οἱ 15 ἄνθρωποι τοῦ πολεμικοῦ βρίσκονταν στήν θάλασσα καί οἱ ὑπόλοιποι 44 χτυποῦσαν ἀπελπισμένα τά χέρια τους στό ἐσωτερικό τοῦ σιδερένιου τους φέρετρου, ἐνῶ τό πλήρωμα τοῦ δεξαμενοπλοίου, σύμφωνα μέ τίς ἴδιες τίς ἀφηγήσεις τους, δέν ἀντελήφθη τό παραμικρό κούνημα, τόν παραμικρό κραδασμό...

ΩΡΑ 3.18 Μ.Μ. Ὁ πλοίαρχος τοῦ μαμμοθῦ εἰδοποιεῖ ραδιοτηλεφωνικῶς τήν πλοηγική ὑπηρεσία. Ταυτόχρονα πλησιάζει στόν τόπο τοῦ ἀτυχήματος τό ὁλλανδικό φορτηγό. Τό δεξαμενόπλοιο κάνει «κράτει» καί πραγματοποιώντας στροφή μετά ἀπό ἀπόσταση ἑνάμιση μιλίου περίπου, ἐπιστρέφει στόν τόπο τοῦ δυστυχήματος, κατεβάζει μιά βάρκα καί περισυλλέγει ναυαγούς. Τό ἴδιο κάνει καί ἡ ἁλιευτική βάρκα πού βρέθηκε ἐκεῖ κοντά.

ΩΡΑ 3.45 Μ.Μ. Τό ἔργο τῆς περισυλλογῆς τῶν ναυαγῶν ἔχει τελειώσει καί στίς 4.45 μ.μ. μεταφέρονται στό Ναυτικό Νοσοκομεῖο Πειραιῶς. Ἡ αὐλαία εἶχε πέσει καθώς σκοτεινιάζει ὁ καθαρός οὐρανός τοῦ φθινοπωρινοῦ ἀπογεύματος...

Τό τάνκερ ἀπέπλευσε

Στό μεταξύ κατατέθηκε χθές στό Πρωτοδικεῖο Πειραιῶς ἐγγυητική ἐπιστολή γιά ποσό 190 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἀπό τήν ἑταιρία «Ἀκουάριους Σίππινγκ Κο ΑΕ», πλοιοκτητρίας τοῦ δεξαμενοπλοίου «Γουόρλ Χήροου» καί ἔτσι ἐπετράπη χθές τό ἀπόγευμα ὁ ἀπόπλους τοῦ πλοίου τό ὁποῖο ἀνεχώρησε γιά τόν Περσικό Κόλπο. Τό ποσό τῶν 190 ἑκατομμυρίων δραχμῶν προσδιορίστηκε μέ τήν ὑπ' ἀριθ. 2098 ἀπόφαση τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Πειραιῶς, τό ὁποῖο συνήλθε γιά νά συζητήσῃ αἴτησῃ τῆς ἑταιρίας, στρεφομένη κατά τοῦ Δημοσίου καί ζητοῦσα τήν ἀνάκλησῃ προγενεστέρης ἀποφάσεως, ἡ ὁποία διέτασσε τήν συντηρητική κατάσχεση τοῦ πλοίου. Ἡ δεύτερη ἀπόφαση ἐλήφθη σύμφωνα μέ τήν ὑφισταμένη νομοθεσία, ἡ ὁποία καθιστᾶ ὑποχρεωτική τήν ἀνάκλησῃ ἀποφάσεως κατασχέσεως, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπαίτησῃ εἶναι ὑλική.

Προηγουμένως εἶχε ληφθῆ ἀπό τό ἴδιο δικαστήριο ἡ ὑπ' ἀριθ. 2089 ἀπόφασῃ, κατόπιν συζητήσεως ἐπί αἰτήσεως τοῦ Δημοσίου κατά τῆς ἑταιρίας. Τό Δημόσιο εἶχε ἀπαίτησῃ γιά 230 ἑκατομμύρια δραχμές σάν ἀποζημίωσῃ ἀπό τήν ἀπώλεια τοῦ πλοίου καί τῶν ἀνδρῶν του. Συγκεκριμένα ζητοῦσε 120 ἑκατομμύρια δραχμές γιά τήν ἀξία τοῦ ἀπολεσθέντος πλοίου, τῶν μηχανημάτων του, τοῦ ὁπλισμοῦ του καί τοῦ φορτίου του, τό ὁποῖο ἐν προκειμένῳ ἦταν ἕνας γερανός καί ἕνα ὀχημα πού διέθετε ραντάρ, καί ἄλλα 110 ἑκατομμύρια δραχμές σάν ἀποζημίωσῃ γιά τίς οἰκογένειες τῶν ἀπολεσθέντων.

Τό δικαστήριο, τοῦ ὁποίου πρόεδρος ἦταν ὁ κ. Ἀθ. Μελλᾶς καί γραμματεύς ὁ κ. Εὔστ. Χριστογιώργης, συνῆλθε παρουσίᾳ τῶν πληρεξουσίων δικηγόρων τῆς ἑταιρίας κ. κ. Χ. Μαργαρώνη, Εὔστ. Ἀγουρίδη καί Π. Μαυρογιάννη, καθώς καί τῶν δικαστικῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Δημοσίου κ.κ. Ν. Πούλου καί Π. Καρᾳάδου. Μετά τή διεξοχθεῖσα συζήτησῃ ἐπί τῆς αἰτήσεως τοῦ Δημοσίου, ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασῃ, μέ τήν ὁποία ἔγινε δεκτή ἡ αἴτησῃ γιά ποσό ὄχι 230 ἑκατομμυρίων, ἀλλά 190 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καί ἀναλυτικά γιά 90 ἑκατομμύρια δραχμῶν γιά τήν ἀξία τοῦ σκάφους, 30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν γιά τήν ἀξία τοῦ γερανοῦ καί τοῦ ὀχήματος ραντάρ καί 70 ἑκατομμυρίων δραχμῶν γιά τήν ἀποζημίωσῃ τῶν οἰκογενειῶν τῶν θυμάτων. Ἡ ἴδια ἀπόφασῃ διέταξε τήν συντηρητική κατάσχεση πάσης κινητῆς καί ἀκινήτου περιουσίας τῆς πλοιοκτητρίας ἑταιρίας καί εἰδικώτερα τοῦ δεξαμενοπλοίου «Παγκόσμιος Ἥρως» μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 190 ἑκατομμυρίων δρχ.

Ἡ ἑταιρία ἄμως, ὅπως προαναφέρθηκε, μέ αἴτησῃ της ζήτησε τήν ἀνάκλησῃ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, ἡ ὁποία καί ἔγινε, κατατεθείσης χθές τῆς σχετικῆς ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς, ὅπως προβλέπει ὁ νόμος.

ΓΕΩΡΓ. ΚΟΜΗΣ

Ἄλλες πληροφορίες σχετικά μέ τήν πορεία τῶν ἀνακρίσεων εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

Ἡ ἄλλη πλευρά

Ὁ κυβερνήτης τοῦ δεξαμενοπλοίου κ. Ι. Σαρίδης σέ οὐδεμία δήλωσῃ προέβη ἐν σχέσει μέ τίς συνθῆκες τοῦ τραγικοῦ δυστυχήματος. Ἐγνώσθη πάντως ὅτι πρόκειται περί ἀρίστου ἀξιωματικοῦ τοῦ Ε.Ν., μέ πεῖρα 35 ἐτῶν ὡς πλοιάρχου. Σχετικῶς ἀνεφέρετο ὅτι δέν ὑπῆρχε θέμα μή ἐγκαίρου ἐπισημάνσεως τοῦ ὀχηματαγωγοῦ ἐάν τοῦτο προηγεῖτο, δεδομένου ὅτι ἡ μή ὁρατότης (νεκρός τομεύς) ἀπό τήν γέφυρα τοῦ γιγαντιαίου σκάφους δέν ὑπερβαίνει τά 100—150 μέτρα ἀπό τῆς πρώρας τοῦ σκάφους. Ὅσον ἀφορᾷ τήν τοποθέτησῃ εἰδικοῦ παρατηρητοῦ στήν πρώρα τοῦ δεξαμενοπλοίου, τό μέτρο αὐτό λαμβάνεται μόνο ἐάν ἐπικρατῆ ἀμίχλη καί ἐφ' ὅσον οἱ καιρικές συνθῆκες τό ἐπιτρέπουν. Ἐπίσης ἐγνώσθη ὅτι τό δεξαμενόπλοιον ἦταν ἐφοδιασμένο μέ ραντάρ ἀλῆθοῦς κινήσεως, μέ τό ὁποῖον παρέχεται ἀκριβῆς εἰκών παντός κινουμένου ἤ ἀκινήτου στοιχείου εἰς ἀκτῖνα 1—1,5 μιλίου πέριξ τοῦ σκάφους. Δέν εἶχε τεθῆ, ἐξ ἄλλου, εἰς λειτουργίαν ὁ αὐτόματος πιλότος. Συμπερασματικά, ἀπό τῆς πλευράς τοῦ δεξαμενοπλοίου ἐπανελαμβάνετο ὅτι τό ὀχηματαγωγόν παρενεβλήθη αἰφνιδίως εἰς τήν πορείαν τοῦ «Παγκόσμιος Ἥρως».

Ἀδύνατη ἡ κάθοδος δυτῶν

Σχετικῶς μέ τό ἐνδεχόμενο καθόδου στό ναυάγιο τοῦ «Μέρλιν» Ἕλληνων δυτῶν, ἀρμοδίως ἐγνώσθη ὅτι τέτοια «ἐπιχείρησῃ» εἶναι ἀδύνατη μέ τά ὑπάρχοντα στήν Ἑλλάδα τεχνικά δεδομένα. Ἑλληνική ἑταιρία ἀνελκύσεως ναυαγίων, τεχνικοί τῆς ὁποίας διενήργησαν πραγματογνωμοσύνη στήν περιοχή τῆς τραγωδίας, ἀπεφάνθη ὅτι εἶναι τόσο τό βάθος (ἄνω τῶν 99 μέτρων) τοῦ βυθοῦ ὅπου ἔκει «καθήσει» τό συντριβέν ὀχηματαγωγό, ὥστε νά μή εἶναι δυνατή ἡ προσέγγισῃ δυτῶν. Αὐτοί ἔχουν δυνατότητα καθόδου μέχρι 70 μετρῶν. Πάντ